

lep zimski dan. Torej je neki posestnik (tako pripovedujejo stari ljudje) ukazal svojim ljudem na goro iti po senó. Užé so senarili precej časa, kar zazvoní poludne po cerkvah, in ker se je tudi slišalo v goro, djali so nekateri: „Poludne zvoní, molimo, da se nam ne primeri kaka nesreča“. — Odkrijejo se ter molijo vsi drugi, le trije ne, ki so svoj pot dalje delali, rekoč: „Ni časa, da bi zdaj molili, kar bode mo prej delo dokončali, toliko bode mo prej z mraza“. Kaj se zgodí? Komaj ti delavci to izgovore, utrga se nad njimi plaz snega, ki ga je soluce ogrelo, in zasuje vse tri, kjer so žalostno poginili.

Premog.

K naravoznanstvenemu pouku v ponavljalni šoli.

Premog ali kamnéno ogljije postaja od leta do leta bolj važen, in bode tudi še vedno važnejši posebno takrat, ko bode ljudem drv za kurjavo zmanjkovalo in zmanjkalo.

Premog ni kamenje, čeravno je kamenju podoben. Kako bi nek gorelo in žerjavico dajalo, ako bi bilo čisto kamenje? Premog je rastlinsko ogljije, ki pa je po mnogih prekucijah zemlje okamnelo pod zemljo, iz katere se koplje kakor ruda tù pa tam.

Iz prvotnih gozdov z velikanskimi drevesi in rastlinami so se tedaj začénjali plazi premoga. Da ti plazi res niso nič drugega kakor uogljene rastline, se lahko pričamo, ako premog skozi povekšavno steklo ogledujemo. Tudi premog nam kaže tisto piskričastno tkanje, ki je vsem rastlinam lastno. Tudi iz takih plazov premoga izkopujejo cela in še dobro ohranjena debela mnogovrstnih dreves in pa cele sklade listja in proprota, ki je v ogljije izpremenjeno.

Od pričetka premoga do zdaj — kdo more leta šteti? Ker se pa še zdaj na milijone centov premoga vsako leto iz zemlje izkopuje, ali ni očitno, da premog je gotova priča starodavnih prekucij na zemlji, zraven pa previdnost dobrotljivega stvarnika, ki je pod zemljo shranil človeškemu rodu neizmerne zaklade kurjave, kadar mu bode za-njo zmanjkalo drv na zemlji, kateri žalostni čas se užé prikazuje. Posestniki gozdov so tù pa tam užé veliko pripomogli k temu, ker so iz posekanega lesa narejali denarje, pa niso pomislili, da njihovi potomci iz denarja ne bodo zopet mogli narediti dreves.

Bukev in jelka potrebuje najmanj 40 let, da je toliko velika, da daje polena za kurjavo; pogorí pa pred ko v 40 urah. Kolika dobrota je tedaj človeku premog, kateri mu drva namestuje! Največ premoga v Evropi je na Angleškem. Tam so ljudje tudi najpred jeli premog kopati in za kurjavo rabiti. Angleži užé premog davno rabijo ne le samo v kuhinjah in v stanovanjih, temuč tudi v tovarnah, na parobrodih in hlaponih po železnicah. V našem cesarstvu so največe premogove zaloge na Češkem, potem na Šleskem, Marskem, v Spodnji Avstriji, na Štajerskem, Ogerskem, v Galiciji, v Zgornji Avstriji, na Kranjskem, Koroškem, v Dalmaciji, v Istri in na Tirolskem.

Opis šolske občine Blagovica

v zemljepisnem, prirodopisnem in zgodovinskem oziru v korist metodiki domovinoslovnega pouka.

Sestavil **Fran Marolt**.

V tretjem šolskem letu pričnè se, kakor znano, vprvič pravi pouk v domovinoslovji. Še vé da ima ta pouk užé v drugem, da celó v prvem šolskem letu dobro podlogo v dóbrem nazornem nauku.